

Johann Georg Peter Möller

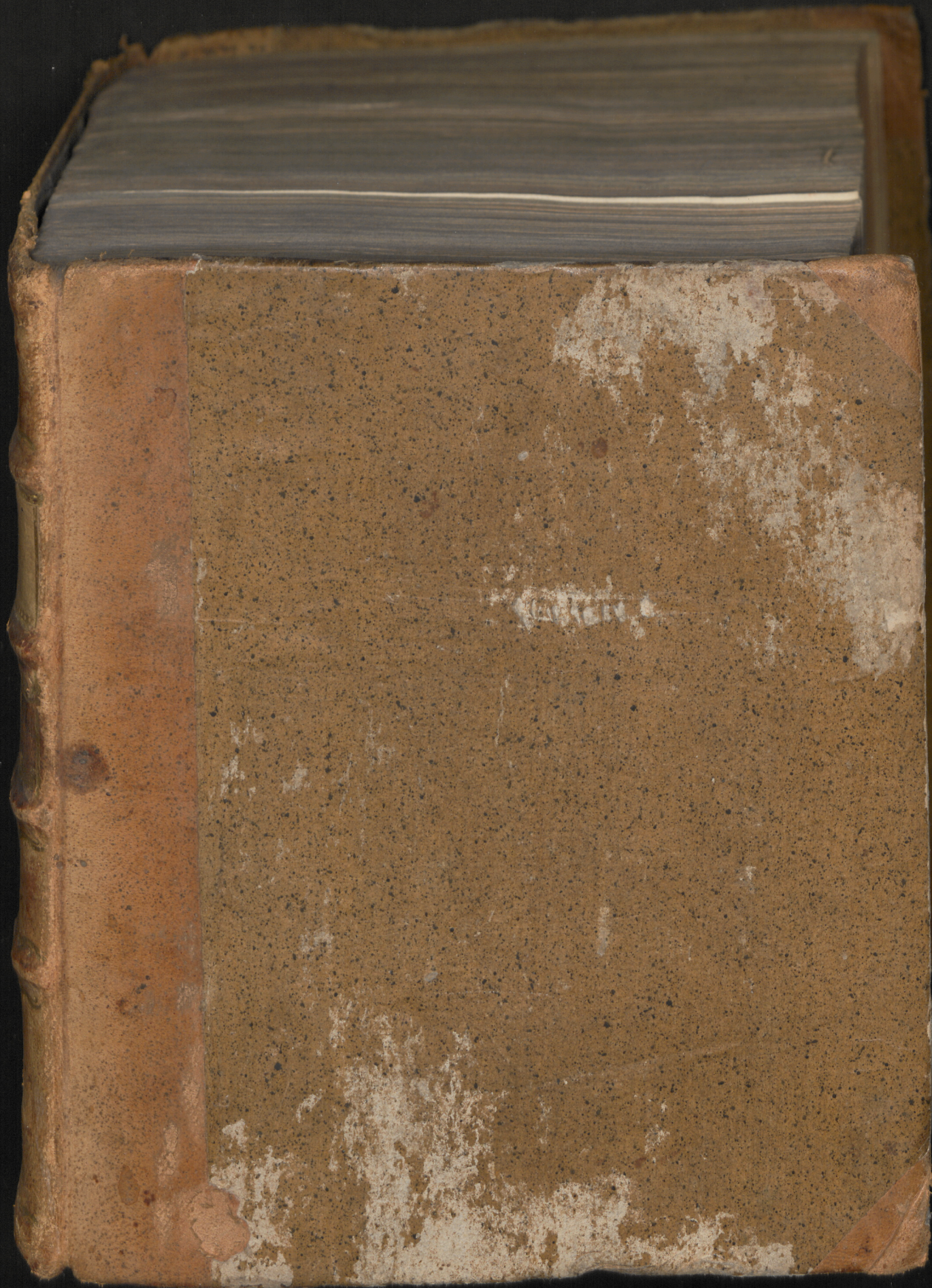
**De Solemnibvs Ivliis : Disserit Atqve Ad Pie Celebranda Natalitia Sacra Servatoris
Cives Academicos ...**

Gryphiswaldiae: Litteris Rösenianis, 1769

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1860519156>

Druck Freier Zugang

K. K. — 2 (115.)

1. Penichen observationes selectae criminales de tabaco.
2. Idem de patris et eorumque origine numero et sexu.
— de S. Pancratio urbis et ecclesiae primariae Giesenois numine
tutelari.
3. Pele de oneris feudalis servitiorum militarium aestimatione indeg-
fluente subsidiana vasallorum militum domino directo debita
praestatione.
4. Gruppen. formulae veterum confessionum, et capitulare Luborici
Pii.
5. Brocker de Austragis serenissimorum Hassiae Landgraviorum.
6. Gasper de feudo sub formula Erbgueth.
7. a Gehab. de originibus electorum, iisque etiam Christi natiuitate non
junioribus.
8. Estor de restricta agendi appellandique facultate ratione bellicorum, civilium
et economicorum de quibus circuli Germaniae statuerunt.
9. Estor observationes juris feudalis.
10. Estor de iure exclusivae quo Caesar Augustus ubi potest quum patres pueri
purati in creando pontifice sunt occupati.
11. Estor de iudice competente. causarum quae de exemptionibus impeni per
tot annos etiam nunc aguntur.
12. Sepinus de directorio corporis evangelicorum.
13. Schotla utrum in compensatione prout in solutione, habeatur prius
ratio usurarum quam sortis, an vice versa, an pro rata usurarum
et sortis simul?
14. Scherzer de peregria Iotorum.
15. Moeller de treuga Dei.
16. Moeller de sollemnibus Iuliis.
17. a Rheden. de virgine vidua ejusque iuribus.
18. Schroeter de jurata specificatione.
19. Schroeter. de auditoribus. Auditor.
20. Schroeter de editione actorum publicorum.
21. Schroeter de pecunia habitationis viduarum.
22. Schroeter de nominis proprii expressione. num. der Kollimundigkeit der
Aussprechung des vollen Namens.
23. Idem de testamento per aco et libram.
24. Idem de privilegio praescriptionis centam annorum ecclesiae Roma-
nae non competente.

25. Schroeter de probatione per testes et praesumptiones itemque iuramento judiciali et necesario in processu executivo locum habent.
26. Schroeter de litis reasumptione. P. 1. 2. cl. 8.
27. Schroeter de jurisdictione alta et bassa et de remissione facinorosorum.
28. Carrachi de conflictu theoriae et praesecor juris.
29. Idem de sorte fallaci et de sensu L. 177. de V. S. junta. L. 65 de R. I.
30. Meioner de bonis civitatum primariis. P. 1. 2.
31. Minter de mendacio et periculis.
32. Haenlein de actionis Paulianae natura, requiritis et usu forensi.
33. Manzel de matrimonii consummatione et de iuribus conjugum.
34. Denichen bibliotheca creditorum longaevorum.
35. Friesen de vero iuris fundamento ex quo bonae fidei professor fructus acquirit.
36. Beckmann de eo quod circa equos publice privatimque iustum est.
37. Leyser de Athenagora atheniensi philosopho Christiano.
38. Schulze de nummis Traficorum.
39. Feuerlin de vita et meritis Pauli Fagii.
40. Schwarz de Aeternitate et Hygea Sive Gubernatione.
41. Grell de sigillis Siti sacris.
42. Hoerius de sigillis hominibus datis.
43. Grell de primitiis legum poetis, antiquissimo genere carminum.
44. Baumann de templo arcis Stolperis.
45. Hellfeld de auctoritate vetustae possessionis praesertim in causis illustrium.
46. Buder formula ducatus Saxoniae et Westphaliae.
47. Lohenschield. nummi antiqui argenti apolloniae uolus. Iclynidis descriptio.

16.
DE
SOLEMNIBVS IVLIIS

DISSERIT
ATQVE
AD PIE CELEBRANDA
NATALITIA SACRA
SERVATORIS

CIVES ACADEMICOS

PRO OFFICII RATIONE

HORTATVR

ACADEMIAE GRYPHISVALDENSIS RECTOR
IOANNES GEORG. PET. MOELLER

HISTOR. PROFESS. REG. ET ORDIN.

H. T. COMES PALAT. CAESAR.

LITTERIS RÖSENIANIS.

DE
SOLEMNIBVS IVLIIS

DISSERTATIO

ATQVE

AD PIE CELEBRANDA

NATALITIA SACRA
SERVATORIS

CIVES ACADEMICOS

PRO OFFICIO RATIONE

HORTATUR

ACADEMIAE GRYPHISVALENSIS RECTOR
IOHANNES GEORG. PET. MOELLER

HISTOR. PROFESS. REG. ET ORDIN.

H. T. COMES PALAT. CAESAR.

LITTERIS RUSSEIANIS

Superstitiosam fictorum numinum religionem, quae totum terrarum orbem sub variis perreptaui laruis, atque innumeras ad pedes suos procumbentes conspexit gentes, partim ex summa exultatione, ad quam naturali quodam affectu in eos trahimur, qui aut bene de nobis ac patria merentur, aut ceteros vel ingenio vel fortitudine antecellunt; partim ex falsa monumentorum veterum ac signorum, siue historicorum, siue mathematicorum, explicatione, magna summis incrementa, inficias iturum plane credo neminem (a). Ast si acutis oculis veterum antiquitates perlustramus, atque superstitionum peruestigamus lacunas, solis cultum primam omni fallorum Deorum adorationi occasionem dedisse, reperiemus. Et si qua vnquam religio rei cuiusdam creatae, si non excusari, attamen facillime concipi potest, ea est, qua hocce splendidissima

A 2

coeli

(a) conf. BOYSE *dissertation on the Theologie of the Heathens in a New Pantheon*. p. 225. BANIER *Mythologie expliquée par l'Histoire* p. 278. *Allgem. Weltgeschichte* T. III. p. 505. 689.

coeli sidus amplexi sunt homines, quod iis lucem, hilaritatem atque vitam quasi, terrae autem calorem atque fertilitatem afferens vberri-
mam, tanta perpetuo in eos sparsit beneficia, quanta sunt, quum
summa esse solent. Mox etiam obseruantes constantiam motuum
solis, atque in tam variis cursibus conuenientiam temporum, sine
mente, ratione consilioque eum moueri intelligere non potuerunt;
quo factum, vt benefico quodam numine seu spiritu regi sibi persua-
sint. Quam summo huic primum omnia moderanti numini dicabant
venerationem, superstitione atque ignorantia animum eorum pro-
fundiore obuolvente nocte, soli tandem ipsi atque astris habuerunt.
Sic Sol a *Chaldaeis* (b) vsque ad *Lappones* (c) et *Peruanos* (d) diui-
nis exceptus est honoribus, et denique ignis tanquam eius effluuium
ac imago a *Sabiis* vsque ad *Gauros*, qui adhuc in Persia igni aeterno
litant (e), adoratus est. Sub diuersis atque innumeris nominibus
Deum hunc fulgentem cultum, atque inter sexcenta alia nomina mox
Belum, mox *Osirim*, mox *Mithram*, mox *Apollinem*, mox *Irmen-
seul*, mox *Pachacamack*, mox *Baiwe*, mox *Thor* et *Frey* (f) appel-
latum esse, satis comprobatum dederunt eruditi harum rerum per-
scrutatores. *Germanos* Solem diuinis honoribus prosequutos esse,
testatur

(b) De *Chaldeis* et *Sabiis* vid. BRVCKERI *hist. crit. phil. Lib. II. c. 2.*
p. 106 sqq.

(c) IO. SCHEFFERI *Lapponia C. VII. IX. p. 59 et 99.*

(d) *Recherches philosophiques sur les Americains par Mr. d. P. (PAVW)*
1769. T. VI. Lett. II.

(e) *Auszug aus dem Tagebuch einer Reise von D. LERCH nach Persien*
apud cel. BÜSCHING *Magazin für die neueste Historie und Geographie*
T. III. p. 23. sq. conf. etiam VOSSIVS *Lib. II. theol. gentil. c. 64.*

(f) DALIN *Svea Rikes Historia* T. I. c. 6. §. 5. KEYSLER *diff. de cultu*
Solis Freji et Orhini 1758.

❖ ~~~~~ ❖

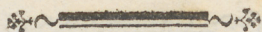
5

testatur *Caesar*, (g) et in *Pomerania* quoque id factum, inter alia docet *hæsta* s. *columna* illa *Iulia*, in *Wollinensi* insula quondam constituta, Soli sacra (h). Apud Scandinaviae populos, quibus multa cum maioribus nostris fuere communia, inter tria illa eorum annua solemnia (i) ea fuerunt maxima, quae per brumam cultu profano solis praecipue transgebantur, *Iulia* (*Iul.*) dicta, quorum ad nostram usque diem leuiores quaedam supersunt vestigia. De quibus, quum eodem tempore, quo iam Natalitia Seruatoris nostri sacra habemus, summa quidem festiuitate peracta sint (k), quaedam huic tempori non aliena disserere, animum induximus, partim quoniam nostris

A 3

prae-

- (g) de bello gall. lib. VI. c. 21. Deorum numero eos solos duxerunt, quos cernunt et quorum opibus aperte inuuantur, ut Solem etc. conf. EL. SCHEDIVS de Diis Germanis cap. IV.
- (h) leg. cel. DÄHNERTI nostri Progr. de Columna Iulia Pomeranorum. 176c.
- (i) Alterum erat initio autumnii (*Vinabod*), alterum tempore brumae (*Iulabod*), et tertium denique eo quo iam festos dies Paschatos celebramus. conf. SNORRO STURLAESON. *chron. norm. Part. I. n. 1. p. 1.*
- (k) Dies festos iulenses antiquissimis temporibus circa XXIV Ian. diem sacros habitos fuisse, sed postea introducta religione christiana per integrum mensem solarem ad XXV Dec. translatos, multo eruditionis apparatu promore probare studet RVDBECKIVS *Atlantica* s. *Manheim T. I. p. 102. l.* etiam *Heimskringla* lib. I. c. 12. Quae si ita forent, recte OLAVS MAGNVS *hist. G. S. lib. I. c. 8. p. 131.* et SCHEFFERVS *Vpsalia antiqua* c. 8. p. 143, Iuliorum partem Solemnia Disae fuisse, assererent, quibus magnum illud sacrificium pro pace et victoria fuit oblatum, quo etiam tempore comitia illa magna, mundinaeque maximae *Disaring* (unde *Vpsala Disting*) habebantur. Cui tamen sententiae calculum suum denegat ANDR. CELSIVS *diff. de initio anni veterum Suegogothorum. 1741.* atque quum circa primordia christianae religionis in Suecia festi dies natiuitatis Christi non nisi X circiter diebus Iulia seu solstitium brumale antecefferint, satis pie atque prudenter a Rege Olao sanctitum contendit, ut Suio-gothi eodem tempore suum Iul quo Christiani natalem diem Redemptoris celebrarent. Solemnia interim Iulia a Disanis distingui debere, et proprius accessisse ad tempus Natalitiorum Christi, probabilissimum etiam videtur celeb. Sueciae Historico SV. BRING *Svea Rikes historia ifrån de äldsta tider til de närvarande. I. Del. 1769. p. 495.*

praesertim in oris saepe eorum incidere solet mentio, partim etiam plurima canae antiquitatis non sine usu inuestigandae momenta, et ritus variis gentibus communes hinc explicari possunt.

Plurimis quasi vero quoddam simillimum arrisit, originem atque usum Iuliorum apud germanicas atque septentrionales gentes *Odino* illi notissimo, cui etiam nomen fuit *Pater Iuliorum*, (*Jölsodur*, *Julfader*) (l), esse adscribendum. Quod quamquam, me quidem iudice, ut multa alia, quae illi largiter tribuuntur, probari nequit; id tamen euictum credimus, longe ante PROCOPII (m) Sec. V. Scriptoris tempora solemnia Iulia exstitisse, atque eorum notitiam aequale patuisse, ac ipsius Odini cultum (n). Ergo non solum a populis, quos commemorauimus, sed Anglis quoque et Saxonibus in Britannia, quin etiam Scotis, hisce vero cunctis iisdem prope ritibus olim obseruata sunt, unde nomen Iuliorum in partibus Britanniae borealibus quemadmodum in septentrione adhuc viget, ubi festos natiuitatis Christi dies sic appellare consueuerunt (o). Eo

(l) I. Edda Islandorum ex edit RESENII P. II. Nomina Odini n. 73.

(m) PROCOPIUS de bello Get. lib. II. tenebris per XL continuos dies Thulen insulam obumbratam fama se accepisse ait: "Postquam vero XXXV continuus in tenebris exiere dies more veteri in summa montium iuga mittuntur speculaturi, qui quum ab edito solem conspexere nuntiant infra manentibus, quintum intra diem solis iubar exstiturum. Illi vero laeti nuntio, quamquam in tenebris conuentus solemnes celebrant. Idque tempus Thulitis maxime festum est, credo, quod eius insulae ciues subeat metus ex malo quamquam anniuersario, ne sol reuerti ad ipsos negligat." Tantum ille. Errat in quibusdam Procopius, qui toti insulae ut vocat, ea tribuit, quae parti eius minimae et maxime boreali solum propria sunt.

(n) TORM. TORFAEUS in serie dynast. et Reg. Daniae c. 7. contra Rudbeckium disputat, dicendo, Iulia tempore Regis Heiderici anno circiter 500 post restauratam salutem, primum obtinuisse. Refutatus est a STOBÆO vid. RYDELI diff. de festo Iul. 1734.

(o) Britannice Iule-day, Septentrionalium lingua Iol vel Iul, Iultid, Iulhelgd, Iulhögtd.

Eo vero tempore celebrabantur, quo sol capricornum ingre-
diens, annum in orbem agebat, noctiumque totius anni longissimam
ideo efficiebat, quae propterea *Noctium Mater* (p) ab antiquis est no-
minata, quod quasi parens esset reliquarum noctium, quae inde per
totum insequentem annum essent numerandae. Ab hac autem nocte
non Iulia solum sua, sed totum quoque civilem auspicabantur an-
num; nam

*bruma anni prima est, veterisque novissima solis,
principium capiunt Phoebus et annus idem* (q).

Annus

(p) Anglofaxonice: *Modre-necht*. sueth. *Modernatt* c. WALTHERS *hist. Nachricht vom alten teutschen Moedrenech*. Ioci causa vox haec a Scheffero et Dalino inde deriuata videtur, quod ea nocte virgines mul-
tae matres seu praegnantae factae sint, id quod interim inter tot ludos ac
computationes facillime euenire potuisse, libenter concedimus.

Dicta etiam est haec nox *Höka natt*, *Hauka natt*, quam denomina-
tionem multi ab accipitribus (*Hökar*) tunc immolandis deriuant, ut DIT-
MAR: in chr. lib. I. c. 12. cel. BRING autem ab *auka*, *hauka*, quod est au-
gere, ita ut *hauka natt* sit longissima nox. Porro nominata est: *Med-
wintersnatt*, quare et sacrificium hoc tempore oblatum antiquissimis tem-
poribus *Midvetursblot* dictum. Veteres enim in duas partes s. *missere*
annum diuiserunt, quarum prior ver et aestatem comprehendens, appel-
labatur *Saumur*, *Sommar*; altera autem continens autumnum et hie-
mem *Wetr*, *Winter*. Media ergo hiems illis fuit brumae tempus,
mense Dec. quare Iulia media hieme celebrata dicuntur; uti media dies
aestatis incidit in tempus solstitii aestiui die XXIV Iunii, qui dies adhuc
hodie *Midsummarsdag* nominatur. conf. CELSIUS l. c. c. 2. p. 13.

(q) OVID. Lib. I. *Fast*. A septentrionalibus fieri a germanicis populis dies
numerabantur ab occasu solis, igitur a nocte annus quoque inceperat.
Sic omnibus in antiquis legibus inuenies, quande e.g. multa imponun-
tur, quae intra annum solui debent, semper dici; hoc fieri debere *innan*
natt och iulamot, h. e. anni recursum. In LL. Isl. apud WORMIVM
Fast. l. I. c. 10. legitur: *Sa er tveitugar som hāfver 20 Iolanatur i. e.*
viginti annos natus censetur qui XX noctes Iulias vixit. Id quod TA-
CITO haud ignotum fuit, qui c. II. de M. G. ait: *Nec dierum numero*
et apud nos sed noctium computant, nam agendis rebus hoc auspicatissi-
imum tempus esse credunt.

Annus vero mathematicus Septentrionalium, qui lunaris quidem erat, sed cui septem vndeiginti per annos adiecerunt embolimos menses, ab interlunio incepit, solstitium hybernum proxime vel antecedente vel subsequente; primusque anni mensis ob solemnia Iulia, quae eo tempore veteres celebrabant, *mensis iulensis* (r) est appellatus.

Credunt igitur multi, et a vero haud abesse videntur, haecce *Iulia* ab antiquo vocabulo *Hiul* (s), quod *rotam* significat vel rem quamcunque quae rotae instar circumuoluitur, nomen accepisse; vnde quoque factum, ut rota in quibusdam scipionibus Runicis, huic tempori adscripta sit, quod hieroglyphicum, quoque apud Aegyptios signum fuit anni vertentis (t). Quum enim annus quasi orbita rotae a Iuliis inceptus, continue circumuolueretur, et iterum ad priorem rediret stationem, *tropico*, ut ita loquar, *festo*, quod ineunte anno
semper

(r) Sueth. *Iula-tungel*. l. c. *luna iulia*. conf. M. CELSI comp. eccl. p. 63. 64. At in Britannia Angli atque Saxones, qui ibidem annum, quem habebant Romani, pure *solare* assumserant, quia Iulia eorum per ultimos Decembris et priores Ianuarii dies celebrabantur, Decembrem vocabant *Giuli erra* s. *aerre geola*, mensem Iulium priorem; et Ianuarium *Giuli aeftera* s. *aeftera geola*, mensem Iulium posteriorem.

(s) Sueth. *Hjul*, *Iul*, *Huel*, *Goel*, Cimbr. *Gaul*; Armor. *Haul*; Anglofax: *Guili*, *Giuli*, *Hueol*, *Gehol*. *Gehol* est reuerti. conf. verba BEDAE de temp. rat. c. 9. 13. "Antiqui inquit Anglorum populi incipiebant annum ab octauo cal. Ian. die ubi nunc natales dies Domini celebramus. Mensibus Decembri et Ianuario a conuersione solis in auctum diem nomen *Giuli* tribuebant!" Consentit SCALIGER de emend. temp. atque *Giuli* idem esse dicit quod *tropicum*, quia tunc sol in alia tempora flectat. Cui quoque sententiae adsentitur LOCCENIVS antiq. Sueo-goth. l. I. c. 5. et ARNKIEL *cimbrische Heiden Relig.* T. I. p. 712.

(t) HOMERVS in *Odiss.* annum saepius dicit *ἐνιαυτον*, et HERODOT. lib. 4. appellat *πενήρομενον*. SENECA trag. in *Herc. furios.*
Rota praecipitis vertitur anni.

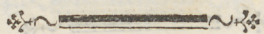
semper sanctum habebant, aptius nullum nomen, quam hocce, invenire potuerunt, quod eidem attribuerent (v).

Goyam quidem *Difam* et *Friggam* i. e. Lunam atque terram (x) ceterosque Deos in Iuliis suis venerati sunt veteres Scandinaviae incolae, at in honorem *Solis* dies hi festi praecipue instituti erant,

(v) Alii appellationem inuenisse putant a vocabulo veteri *Iabla*, confabulari, s. *Iobla*, genio indulgere, ut DYCKMANN *hisl. eccl.* p. 36. OTTO SPERLING nomen hoc deducit a festiua veterum formula acclamandi *Iul! Io!* BAZIVS *hisl. eccl.* p. 57. a iubilando; et de Patria et historia meritissimus in officio antecessor de SCHWARZ, *diss. de Olla Vulcani*, a teutonico veteri *Iölen*, quod inferioris Saxoniae dialecto iubilandi notionem habet, et gothico prisco *Iolum* effertur. Sunt qui a voce *Huili*, *hwila*, pro *Giuli* substituta, quae quietem denotat, desumunt, quorum sententiam explodit HICKESIUS, qui tamen haud meliori fortuna ab *Öl*, cereuisia, potu gentium borealium solemini, vocem originem suam trahere asserit. Alii cum PONTANO *Hisl. Dan.* de nescio quo carmine *Ievlos* somniant, quod Cereri in Eleusinis cani solebat, et quod forsitan idem est cum acclamatione cuius mentionem facit BOYSEN *im Auszug der Allg. W. H. T.* III. p. 608: *Guten morgen Mutter Dio! Mutter Dio!* Per plurimi vero, vt IOA. MAGNVS *lib. 4. hist. Sueog.* c. 13, OL. WORMIVS *Fast. Dan.* c. 7, BIRCHERODIVS *palaestra antiqua* p. 22, BVCHANANVS *lib. V. Rerum Scot. hist.* p. m. 152, alique, ab ipso *Iulio Caesare* deriuant. Quae tamen omnia, vel matrem a filia quasi nomen accepisse supponunt, vel nimis longe petita vel omni fundamento praeter similitudinem vocum destituta videntur. Sententiae a nobis assertae accedit antiquitatum peritissimus peruestigator atque de iis iudex *ill. de WESTPHALEN Mon. ined. T. I. praef. p. 17.* WACHTERVS *gloss. germ.* p. 794. vocem *Iul* ab armor. *Haul, sol*, deducit, et *Iolen* dicit *laetitia* efferrí *ob reditum solis*.

Haec dum scripsimus, ex Suecia affertur exoptatissimum opus *cel. IHRE glossarium Sui-go-thicum*, qui T. I. p. 1006 *Iulia* a *conuersione solis* dicta concedit, ipsam vero vocem *Iul* cum christianismo primum introductam putat, quum antea voce *Midvetursblot* vsi sint, et quidem Anglicae potius vel Britannicae quam Gothicae profapiae vocabulum *Iul* esse statuit, a *Chmyl* quod Cambrice *conuersionem* notat, astronomis familiare vocabulum, vnde *Chmyl yffwyaldyn*, curriculum anni.

(x) L. DALIN *l. c. lib. VI. §. 7.*

atque hilaria haec celebrabantur (y). Timuerunt forsitan simplici-
res et cimmeriis tum forte perterrefactae tenebris gentes, ne sol
ad eos reuerti et ad eorum commoda nouum auspicari annum negli-
geret. Igitur tunc inuocabatur ne diutius abesset, igitur equi illi im-
molabantur destinati currui eius trahendo, vt tanto citius ad eos
posset redire. Dein, quod solemnia eiusmodi non circa aestiuum
solstitium, cui rotam quoque appictam videmus in calendario Runi-
co, sed brumali potius tempore sint acta, eam ob causam factum es-
se conici potest, quod sint natura homines ita comparati, vt quum
bono fruuntur, nihil illud habeant pensi, quando vero eodem orbat
sunt, tunc primum eius eos moueat desiderium. De cetero, sicuti
nemini amicorum, quorum in nos deosculamur fidem atque merita,
reditus gratus ac iucundus non esse solet, quum e contrario discessus
eorum nos male habet atque torquet, sic veteres in tenebris barbaricis
oberrantes, et nihilo cernentes secius, vna cum solis ad ipsos pro-
priori accessu dies crescere, calorem intendi, niues ac glaciem solui,
herbas et arbores germinare, animantes foetibus augeri et denique res
omnes reuiuiscere; solem vtique redeuntem maximo prosequendum

esse

(y) Ipse sol antiquis poetis in *Edda Isl. Fagri Iul*, pulchra rota, *buerfan-
di buel*, globus discedens vocabatur. Apud *Vlphilam* in *Cod. arg. Marc.*
I. 32, sol dicitur *il. v. IHRE Vlpb. illust. diff. I. p. 24*. Appellabatur
Ianuarius, cuius multi dies Iuliorum solemnibus erant destinati, *Thors-
månad*, sub *Thoro* autem solem adorarunt. Solem alias *Frey* nomina-
runt, cui *Iulia* sacra fuerunt, et quem Deum pluuias quoque et dies su-
dos ferenosque sub sua habere potestate crediderunt. conf. *VERELIVS*
ann. in Hervar. Sag. p. 31. De cultu solis septentrionalium in genere
leg. multa apud *RVDBECKIVM l. c. T. II. p. 135 sq*, *OL. MAG. in hist.*
gent. sept. lib. 3. c. 2, *PERINGERVM de Heliolaria, p. 23*, *FORELLI-
VM diff. de cultu solis 1708*, *cel. NETTELBLADTIVM de Heliolaria*
veterum p. 14, et *CLÜVERVM Lib. I. antiq. germ. c. 26. p. 278*.

esse honore statuerunt, absque quo, an sol ad eos quondam ingratos redire dignaretur, videbantur subdubitare (2).

Quinque illi dies, qui Iulia proxime antecedeant, ieiuniis et gratiarum actionibus pro elapso anno erant destinati (a). Ipsa vero sollemnia antiquissimis temporibus tribus, posterioribus vnde viginti continuis diebus absoluebantur, quibus a veteribus adumbratos fuisse crediderunt XIX cycli lunaris annos. Duodecim primi Iuliorum dies maxime existimabantur notatu ac *notabilium* (aa) nomine digni, et crediderunt superstitiosi agricolae, ut quisquis horum dierum fuerit vel serenus, vel turbulentus, sic XII mensium, quorum in ordine numero hi dies respondebant, futuram temperiem. Quum vero omnibus Iuliorum diebus nil antiquius nil sanctius iudicaretur, quo maior omnium in iis esset securitas, quoque liberius quisque sacra sua conficeret, pacis et quietis studium legibus sancitum vel tympanis vel publica praeconis voce indicij, moris erat. Quam *pacem iulensem* (b) vocarunt, tanta veneratione olim habitam, ut ea durante proelio

B 2: ... di-

(2) RYDBECK l. c. T. I. p. 123.

(a) Ante Iulia (Fyrir Iul) dicebantur; a Lapponibus ad hunc usque diem observata. In Wermlandia brevissimi ante Natalitia Christi dies, praecipue dies Luciae appellantur *Lilla Iul*, qua tamen denominatione, nescio quam ob causam, alias in plurimis Sueciae provinciis indigitantur *calendae Febr.* et qui insequitur dies *Kyndelmässö dagen*, a *kynda*, quod cerei consecrati quondam in honorem Mariae dicto die accendebantur, quare et germ. dicitur *Lichtmess*, conf. DYKMANN *ant. ecc.* p. 96.

(aa) *Märkelse dagar*, *Märkiedan*. conf. WORMIUS *Fest. Dan.* l. I. c. 18. Conficiebant rustici suos *Iulmärker*, e quibus de futura colligebant tempestate, descriptos a BIRCHEROD. *lib. c. p.* 48.

(b) Sueth. *Iulafred* perperam a quibusdam *Iulafrend*. En speciem *Treugae Dei*, de qua prog. *pentec.* egimus. Valet hic quae habet Tacitus de M. G. c. 40. *Laeti tunc dies, festa loca, non bellum incunt, non*

dimicare, diem dicere vel litem suam coram iudice prosequi, nefas esset.

Vespere, quocum primus Iuliorum dies incipit (*Iulafston*), maximum quem inuenire potuerunt verrem, quod sacrificium soli gratissimum fore censuerunt (c), coram Rege vel Patrefamilias adduxerunt, ibique manus fetis eius applicantes vota conceptis verbis nuncuparunt. Tunc si quis in suspitione criminis habitus tali modo super verrem sacramentum diceret, et se innoxium adfirmaret, statim ab omni culpa et poena est liberatus. Illi quoque, qui ineunte anno piraticam facere, bellum gerere aliasque res serias perficere decreuerant, impositis in dorsum victimae palmis, iureiurando se obstrixerunt, se eas esse daturos effectas, sin minus, in conatu mortem occubituros. Quod votum si vnus praesentium concepisset, ceteri omnes deuincti erant ad ferendam illi opem; quod si non facerent, eorum consortium quasi hominum, quibus sceleris nota iniusta esset, omnes fugiebant (d). At verres tunc quidem non mactabatur, tempus enim eius immolandi erat circa interlunium proximum, quod Disannum vocabant, ad quod tempus singulari cum veneratione, ob sanctitatem

arma sumunt, clausum omne ferrum, pax et quies tunc tantum nota tantum amata. Exempla huius pacis leg. apud SAX. GRAMM. p. 259. et LOCCENIVM l. c. c. V. Qui pacem Iuliam fregit, illi fuit poena ex lege dupli, aut ex usu fori multa 40 marcarum, teste BIRCHERODIO l. c. p. 80.

(c) Dicebatur *Iolagalt, Iulgalt, Sunmargalt, a sun, sole*. Soli enim mactabatur. I. VERELIVM in not. ad *Gothrik. Sag.* p. 50. Solis currui verrem quondam iunxit *Edda*, nomine *Gullinbuste* i. e. *setarum aurearum*, per aerem et aquam nocte dieque velocius longiusque equo currentem, nec tantae unquam noctis tenebrae, quin eo praesente setarum fulgore non collustrentur. Aliam rationem huius immolationis ex *Edda*, qui fabulas amat, legat apud KEYSLERVM *antiq. celt.* p. 157. sq.

(d) *Hervara Saga* c. IV et XIV.

citatem videlicet suam, est conseruatus. Panem figura verris seu apri inter reliquos *panes Iulios*, (*Fulbröd*) vario aromatum genere conditos, posterioribus temporibus confectum, *Fulgalt* dictum, per totum Iuliorum tempus inter alia fercula, de quibus infra, in mensa exposuere, eumque vel vltima Iuliorum die comederunt, vel etiam ad verusque, quum semina sulcis crederentur, seruauit, tum alteram partem eius comminutam in corbem vel vas, ex quo semina dispersuri essent, immittebant, hordeoque permixtam equis dederunt aratoribus, alteram vero seruis stiuam tenentibus comedendam reliquerunt. Quae omnia spe facta sunt vberioris messis.

Eodem hocce vespere caper quidam varie ornatus circumducebatur, *caper Iulius*, (*Fulbock*) appellatus, quo rediens anni initium sole in capricornum ingresso declaratum (e). Vnde etiam ludicrum, eodem nomine insignitum ortum est, quo tempore hoc pellem et formam arietis induunt adolescentuli et ita adstantibus incurfant.

Ante fores portasque aedium suarum duas statuerunt pinus decussatim erectas (f). Has *sorores solis* vocarunt, eratque fabula, pi-

B 3

nus

- (e) Signum mensis, quo Iulia celebrata sunt, in antiquis calendaris *caper* conspicitur. Comederunt etiam tunc panem figuratum praeseferentem caput cornibus hirci, *Iulgumse*, *Iulkumse* dictum. Forte his consuetudinibus Iulicis originem debent figurati et melliti panes, qui tempore Nat. C. adhuc hodie conficiuntur, et figuram saepius referunt animalium, apri, hirci et similibus, de quo argumento plura addunt MEINDERS, ECCARD, SAGITTARIUS ceterique interpretes decantatissimi *indicii superstitionum paganarum in concilio Liptinensi* an. 742, cuius *litt. 3* est de *spurcalibus* s. epulis in Febr. v. WESTPHALEN *Mon. Ined. l. c.* Fuit et alibi vetus consuetudo, ut praediorum conductores dominis suis hoc tempore panem, ut nominabatur, *natalitium* offerrent, qui ut speciosior esset in diuersas animalium et piscium formas pinsebatur. conf. DV CANGE *glossarium* med. et inf. lat. *Vol. II. voc. panis natalitius*.
- (f) Sueonum plebs in quibusdam locis praesertim rure consuevit vespere diei

nus a cruore solis excreuisse a verre ingenti per brumam necati. *Solles domestici*, quo nomine ignes suos pinu accensos notarunt, multique cerei, quorum apud curiosiores homines forma eadem quae trunci ex terra eminentis et in ramos tres se diuidentis esse solebat, per totam istam noctem in domibus, in honorem nimirum solis, lunae atque terrae arserunt (g); et iter facientium rhedae facibus undique pineis erant circumdatae. Domorum pauimenta culmo erant strata (h), ex quo pupas confecere, quae multis ludicris praebebant occasionem. Sed et alibi locorum usu receptum quondam fuisse apud veteres, ut ornatus causa pauimenta sua culmo sternerent, praesertim hiemali tempore, forsitan etiam ut minus frigoris sentirent pedes, legimus (i). Circa idem tempus mitti quoque munera solebant, donis vota pro incolumitate eorum, qui iis ornabantur erant adiuncta. Cum religione christiana calendario quoque iuliano accepto, quin octauo Iuliorum die nouus inciperet annus, munerum horum etiam tempus, sed multo parciorum, erat vespere septimi festi diei (k).

Iulia

diei natalis Christi in limine cubiculorum scribere et praeforibus affigere *signum crucis*, quod *Fulekors* vocant, vel quatuor rotae radiis signatum, quo haud dubie praeter crucis Christi memoriam, ut hodie fit, anni circuitum more maiorum notant. v. LOCCENIVM l. c. c. 5. p. m. 25.

(g) *Fulbloß, Fulljus*. De usu cereorum et candelarum in sacris veterum profano cultui deditorum leg. STURLAESON. T. I. p. 656, et KEYSLER. *ant. sel.* p. 14. Superstitiones circa has candelas Iulias, ex quarum clariore vel obscuriore lumine augurabantur de vita et morte, leg. apud BIRCHERODIVM l. c. p. 176.

(h) *Fulehalm*. Et nostro adhuc saeculo in templis quorundam locorum Suecicorum, culmum prima feria natiuitatis Christi sternere consueverant, donec tandem edictis Regiis publice vetitum est.

(i) IHRE gloss. *suiogoth.* p. 1009.

(k) SCHEFFERVUS *Vpsal. antiq.* c. XVI. p. 300.

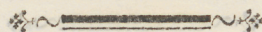
Julia vero ipsa ita peragebantur, ut gratiarum actionibus gaudio et ludis exsertis, precibus denique solem reliquosque deos permouerent ad annonam vilem ac frugiferum annum concedendum. Soli multa immolarunt sacrificia, praesertim equos, accipitres vel eorum loco gallos gallinaceos, ac canes (l). Taurum praeterea illi mactarunt coloris atrii excepto capite, quod albo colore, qui soli sacer erat, esse debuit, et cuius cornua catena argentea iuncta erant, quam per tres annulos aureos antea transmittere solebant, ut in eo solis, lunae terraeque orbium quaedam quasi imagines effingerentur. Bouem hunc tenebris dierum XL oportuit faginari, unde non raro factum, ut in lucem repente emissus, furore occuparetur (m). An etiam in Iuliis victimae humanae soli oblatae sint anceps haereo, quamquam RVDBECKIVS, qui tamen Julia cum Disae solemnibus permiscere videtur, id adfirmet; si factum, homines immolandi puteo sacro suffocati, pro more, ramis arborum in luco sancto suspensi sunt. Denique etiam panem, frumenta aliaque ciborum genera Diis obtulere.

Victimarum carnibus et iusculo per omne Iuliorum tempus vesci consueverunt; de reliquo, epulis et potationibus ita se pancratice ingurgitabant, ut, qui plurimum edere atque bibere potuit, eo melior, eo fortior eoque maiore haberetur honore. Mensae per dies noctesque cibis oneratae esse debebant, vacuas enim relinqui mali ominis

cre-

(l) Accipitres iam apud Aegyptios soli sacros fuisse docet WACHTER. *Conn. Nat. et Script. c. 9.* Rationem, cur canes soli accepti fuerint, sat inspidam habet *Edda myth. 43.* vid. ADAM, *BREM. hist. eccl. p. 144.* Omnium horum animalium immolatorum, si sacrificium maximum offerrebatur, numerus erat XCIX.

(m) Ab eiusmodi tauro furore correpto EIGILVS, AVNI filius, priscus Rex Suec. interemtus narratur in STURLAESONII *Ynglinge Saga c. 30.*

credebatur (n). Qua liberalitate solem in constante erga se, per XIX annorum integrum cyclum, beneficentia retineri posse, animum induxerunt. Praeter panes illos figuratos *verrem* et *caprum Iulium*, cuius significatum supra explicauimus, in Iuliis mensae apponebatur *libum siliginum*, (*Iulbulla* dictum) cuius limbus exterior totius anni circuitum, crucis autem forma eidem impressa quatuor anni tempora denotabat; porro, farcimina, lardum quod septentrionalibus semper in deliciis fuit, et praecipue *perna Iulia*, (*Fulskincka*) quae vero ad ultimum diem seruabatur, quamque denique in Elysio, (*Vallhall*) esuros se arbitrabantur.

Ex cornibus bubulis, prout iam PLINIO notum fuit (o) apud ditiores argento auroque ornatis, cereuisiam vel mulsum biberunt, vnde signum horum omnium festorum dierum cornu in scipionibus Runicis apparet. Constat inter potandum in memoriam atque honorem, *Odini*, *Thori*, *Friggæ*, ceterorumque Deorum, etiam priscorum Heroum, Maiorumque suorum multa exhausta esse pocula et *Iultunmor*; posterioribus autem temporibus ipsi salutis nostrae Restitutori sanctissimo, Spiritui S., virgini Mariae, S. Michaeli, S. Stephano aliisque eodem modo pocula consecrarunt (p).

con-

(n) Cum his conueniunt, quae de Aegyptiis narrat HERODOTVS lib. 3. p. 168. Solis autem mensa talis esse memoratur; est in suburbanis pratum omnium quadrupedum assata refertum carne, quam per noctem singuli ciuium magistratus properant ponere ad eamque, ubi illuxit, cui libet epulatum licet accedere.

(o) Hist. nat. lib. IX. c. 37.

(p) 1. Ius aulicum Norw. (*Hirdt Skrog*) c. 49. iuxta versionem HVITTFELDI: Abrogauit Rex Magnus multos inutiles mores et constituit illorum loco, ut biberetur aeterni Dei et Dn. nostri I. C. poculum. conf. etiam BOTTINS *Urkastril Svenska Folkets Hist. IV. tidebn. p. 240.*

consanguinei ad hasce comissiones (q) se mutuo inuitabant, atque se inuicem in aedibus excipiebant; imo tanta eorum fuit hospitalitas, ut cuique quamquam non inuitatus accederet, antequam abiret, aliquid cibi potusque proponeretur, edereque ac bibere coactus sit, nam piaculum erat nisi fecisset, et *Iulia foras efferre* dicebatur.

Servos verberare in Iuliis nefas erat, dominis suis in multis pares habebantur, ne hoc laeto tempore triste seruitutis iugum eos premeret, quin interdum in ludis, qui tunc agebantur, servis Regum ac Dominorum, ancillis Reginarum ac matrum familias partes ordine inuerso distributae sunt. Nil non festiui per totum Iuliorum interuallum dicendum, nil non laeti agendum; ubique et ridens iocus salesque proterui (r) aderant, ac genio indulgere cuius erat licitum. Vnde ortum prouerbium: *Se här Jul och goda dagar*, quod laetitiam ac bonam fortunam annuntiat. Quis in omnibus his non maximam cum *Saturnaliis Romanorum*, quae eodem fere tempore quondam celebrabantur, similitudinem videt atque miratur (s)?

(q) quas *Jolaweitzlar*, *Jolabod*, *Blotweitzlar*, *Offergillen* antiquis Scandinauis uocabulis vocarunt, vid. KEYSER. l. c. 349. SCHEFFER. l. c. c. 10. p. 141. Singulis certam frumenti partem ad haec repotia adferre iussum erat, quod qui negligeret mulctabatur, testante STURLAESONIO T. I. p. 140.

(r) Hinc mensis Ianuarius dictus est *Skäntemånad* a voce *Skänt* iocus, quae deriuatio melior videtur quam a *Skam*, pudor, conf. BALD. diss. de fatuitate religionum in Scandinauia.

(s) v. SENEC. Epist. XLVII; MACROBII Saturnalia, ROSINI antiq. rom. lib. IV. c. 16. de mense Dec. et diebus in eo festis, quibus illa ualuit libertas, de qua HORAT. lib. II. sat. 7. v. 4.

-- -- Age libertate Decembri.

Id vero temporis, quod epulis, computationibus et somno non conterebatur, fabulis narrandis, quarum larga messis erat, cantilenis in honorem solis canendis (*Fulwisor*), in primis vero innumeris fere ludis transegerunt. Hos ludos *intenses* (*Fullekar*) nominarunt, et his laetitiam, qua perfundebantur, apprime testatam fieri, existimabant; hi denique antiquorum quasi palaestra erant, quum ad plurimos incredibilis fere agilitas insignesque corporis requirerentur vires. Inter praecipuos ille fuit, quem *clauam Iuliam* (*Fulklubba*) dixerunt. Etenim erat exigua claua, quae tenui funiculo a summa lecti trabe suspendi atque ita dimitti solebat, ut ad sedentis sub illa hominis frontem vel tempora pertingere quiret. Ad hanc clauam, qui gentis ritu, siue in memoriam Deorum ob beneficia ab illis accepta, siue in venturae cum anno nouo maioris felicitatis omen, craterem vel cornu cereuisia repletum euacuaturus esset, accedebat, et ad ebibendum compositus, vnius impulsu manus clauam in aëre liquido pendentem ita concitabat, ut ambitu quam maximo circa sedentis caput rotaretur, ipseque interim ab omni clauae ictu immunis craterem sed absque magna mora exficcare posset. Si vero quis eam ita imperite circumegisset, ut ad aliquam capitis partem, craterem nondum exhausto, allideretur, ei duplum prioris bibendum. Qua clauae rotatione annum solis motum representare studuerunt. Eundem quoque corporis ipsius volutatione exprimere cogitarunt alio quodam ludo, cui nomen impositum *Gallus Iulius*, (*Fultrupp*, it. *Fuldocka*.) Gallum hunc e manipulo culmi in pavimento strati con-

vid. FRERMANN *de libertate Decembri Romanorum* 1755. nec non ENE-WALD. *de Saturnaliis Scytho-romanis*. 1716.

conficiebant, et resupini in humum se componentes erectum ad verticem ponebant; tumque pedibus in altum leuatis ac supra verticem toto corpore in orbem curuato eundem iunctis pedibus arreptum, tanta quanta possent femorum vi quam longissime proicere nitebantur (t). His denique annumerari debet ludus, quem *coecum hircum* appellabant, in Germania et Italia etiam adhuc notus (v), qui tenebrosissimum illud tempus, cum solis introitu in signum capricorni coniunctum, denotare videtur.

At interdum quoque sat cruenta ludebant. Duo homines cultris armati vno se alligabant cingulo; horum mutuo consensu alter alteri partem cultri, sed quantum inter eos conuentum erat, in corpus infixit, et sic mutuis se lacerabant vulneribus, non inimico quidem animo, sed vt constantiam et mentis robur ea re manifestarent, donec a praesentibus satis fortitudinis iam iam ab utroque praeslitum esse declararetur (x). Verum enim vero non lubet omnia enumerare atque explicare lusionum genera, quarum plurae quondam verberibus absoluebantur, et pleraeque in his regionibus plane ignotae iam iam in Suecia quoque ipsa obsolescunt (y).

C 2

Per

(t) RVDBECK *l. c. T. I. p. 95. T. II. p. 232.*

(v) Sueth. *Blindbock*, Ital. *Gioco della cieca*. conf. CELSIVS *de init. anni sueog.* p. 15.

(x) Appellabant hunc ludum *Spänna bälte*, zona cingi, neque ille multos ante annos in Blekingia Sueciae inter rusticos adhuc non viguit. Luditur internecinus ille ludus et serio quidem, etiam aliquando in nostris prouinciis, praesertim a nauticis ira et vindicta actuantibus, id quod ipse ego Rostochii quondam vidi.

(y) Notissimi sunt: *Nappa flek*, assam carpere; *Musla sko*, foccos abdere; *Tänja slutar*, boues domare; *Torka malt*, polentam torrere;
Rida

Per XIX, ut dudum est dictum, dies Iulia haec protrahiebatur (z), die autem vicesimo omnium ludicrorum atque comissionum factus est finis, qua propter dolium quoque vacuum vel inuersum cornu in fastis runicis huic diei appictum reperitur. Ea denique fuit consuetudo, ut gaudia illa sua *conuiuiali*, ut aiunt, *proelio* (*gästebods krig*) clauderentur, in quo paterfamilias in coenaculum primus irrumpens, securim in pavimenti medio magna vi infixit, hunc ancilla sequebatur cum scopis, et post illam alia serua culinaria, altera manu cultrum altera veru gestans; deinde seruus cum visceribus pedibusque suillis, ultimo conuiuiorum horum obsonio, et mox seruus alius cum doliari epistomio, aliique aliis vtenfilibus instructi profiliunt, saltando et tripudiando finem conuiuii ac Iuliorum indicant, apparatus omnem de cetero facessere iubent, et conuiuas domum remittunt, mutuis muneribus ornatos (a).

Rituum horum multi, christianorum quoque religione accepta, apud septentrionales populos vel introducti, vel tantum retenti sunt

Rida til Kongs, ad Regis tribunal equo vehi; *Sko blacken*, caballo soleas affigere; *Spänsla kyrkan*, fanum scandulis contegere; *Möta maken*, in occursum vocare; *Marcus fik daske*, Marcum verberare; *Giöma ringen*, annulum condere; *Segla til Tyskland*, in Germaniam transfretare; *Stå i sä*, aequilibrium in situla seruare; *Krypa til krysse*, sub iugum concedere; *Vara köpman*, mercari; *Baldurs runa*; *Swaneleken* ludus cygneus, multaeque aliae ridiculorum species ludorum, quorum LXXVIII versibus comprehensos legimus in EKERMANNI *diff. cit.* in fine.

(z) Dies vndeciesimus Iuliorum (XIII Ian.) est *dies Canuri*, qui in fastis ligneis venabulo vel scutica notatur, qua famuli et famulae a ludis ad opera consueta abiguntur, vnde prouerb. *S. Knut kör Julen ut. leg. WORM. F. D. lib. II. c. 9.*

(a) VEREL. *not. ad Hervar. sag. c. 4. p. 61.*

sunt (b), quippe quos aut sensim aboliri, aut in usum aliquem meliorem conuerti, aut denique commode et pie explicari posse, crediderunt veteres. Putarunt e. g. culmo, quo sternuntur pauimenta, stratum significari, quo Redemptor noster recens natus imponebatur, et candelis iuliis lumen quod Bethlehemitis in prato apparuit, crucis autem forma in libo filigineo crucem Christi indicari; et quae sunt plures eiusmodi piae magis quam verae explicationes, quibus quondam religionem christianam, populorum profano cultui assuetorum genio atque usui accommodare, frequenter allaborarunt.

Et ad hunc usque diem in Suecia quaedam Iuliorum inueniuntur reliquiae, quamquam magis magisque in defuetudinem aliae abi-
iere. Mittunt sibi amici vespere iuliorum munera (*Fulklappar*) (c); et habentur sacra in templis candelarum lumine illustratis quon-
dam media nocte XXV Dec. iam vero hora matutina quinta, *Iulia* in-

C 3 de

(b) Ne de Lapponibus loquar, qui adhuc diebus natiuitatis Christi ge-
nium quemdam sub nomine (*Fauloberre*, *Weinachts Herr*) colunt:
„Diesem Fauloberrn,“ inquit HÖGSTRÖM in der Beschreibung des
Schwedischen Lapplandes p. 198 et 208, „pflegen sie, insonderheit wenn
sie ihm Gelübde gethan, kleine Böre höchstens eine Elle lang, die hin
und wieder mit Creuzen bezeichnet und mit Rennthierblut bestrichen
sind, zu opfern, und sie auf Tannenbäumen zwischen zusammenge-
beugten Zweigen und Aesten zu setzen, da auch die Tannenbäume selbst
mit Creuzen bezeichnet und von unten ein gutes Stück hinauf mit Blut
bestrichen gewesen. Diese Böre findet man sonst nirgends, als wo sie
um Weinachten ihre Wohnung gehabt.“

(c) *Fulklapp*: forsitan a voce *klappa*, *palpare*, mulcendo delinire, ut paren-
tes filios filiasque blanda manu palpare et amassii amicas solent, unde
prov.: *Man klappar then hand*, *man önskar wore af*: i. e. multi ma-
num palpant quam amputatam vellent; atque ita denotat donum in
signum amoris et amicitiae datum. Cel. IHRE a *klappa*, *pulsare*; et sic a
feriendo nomen accepisse tradit, quia is, qui munera ea apportebat,
portas pulsando aduentum suum fieri annuntiabat.

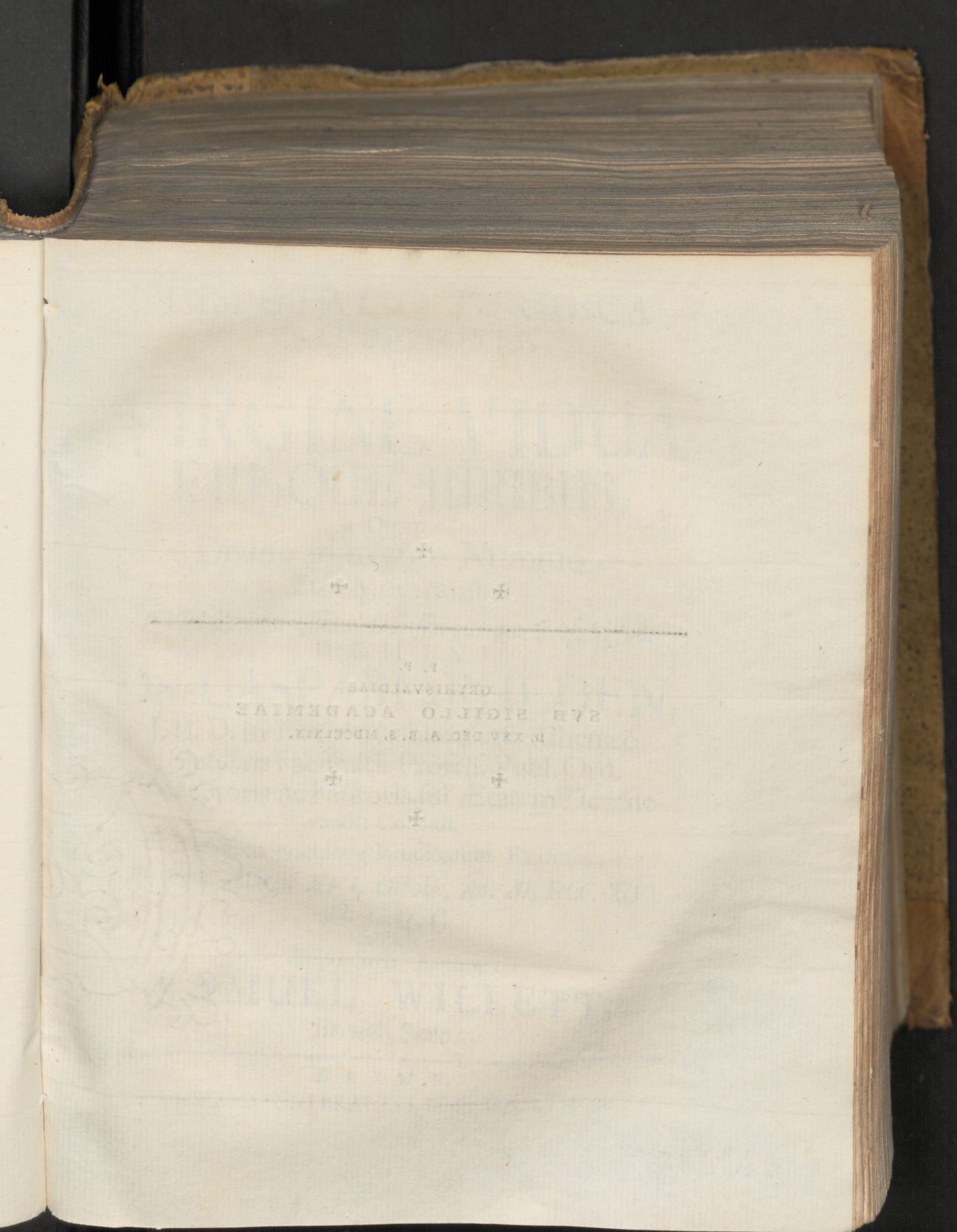

de *matutina* (*Julotte*) dicta, ad quae rustici praesertim qui vespere et tota nocte genio bene indulserunt, concitatis vehuntur equis. Mensae apud hos per totum Iuliorum spatium cibis instructae atque ornatae esse debent, inter quos praecipui sunt qui apponuntur, *alica affata* (*Julgrütz*); *panis figuratus* (*Julgalt*); *potculus* (*Julgris*); *farcimina*, *perna*, et vas carne fumo et sale condita repletum (*Saltmansfat*, s. potius *Saltmatsfat*.) Nec silentio praetereunda, qua summopere delectantur, *cereuisia* fortior, ad usum per Iuliorum tempus cocta (*Julöl*.) Lautiora ubique instruuntur conuiuia; conueniunt inuicem amici atque vicini, et saltationibus, imo saepius cantilenis ac variis ludorum generibus tempus fat iucunde consumunt, diuersis scilicet modis in Iuliis laetitiam suam alacriter commonefrantes; id quod vnica voce *Iula* exprimitur.

Quodsi vnquam alia, profecto ea, quae ex natiuitate diuini Seruatoris nostri in nos abunde confluunt, innumera merentur beneficia, vt cum gaudio et exultatione peragemus tempus iis celebrandis designatum. Id quod tamen non tam ludicris aliisque laetis corporis festiuitatibus, quam intima potius ac pia pectoris gratiarum actione, ac deuota in Dei misericordiam mente, fieri potest. Quod vt faciatis, *Ciues Optimi, Honoratissimi*, ne ego partibus meis desim,

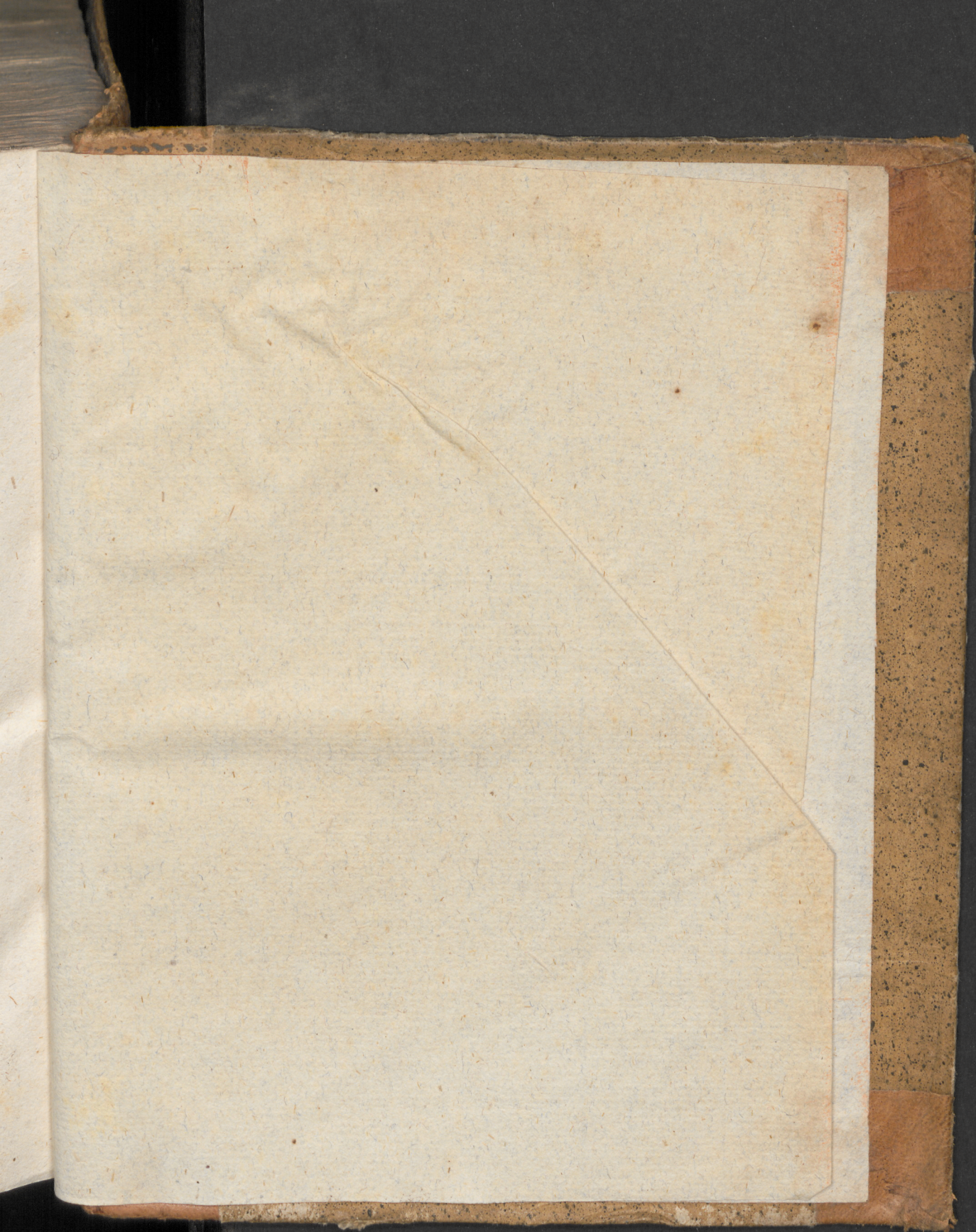
Vos, omni qua par est humanitate, monitos atque rogatos
volui.

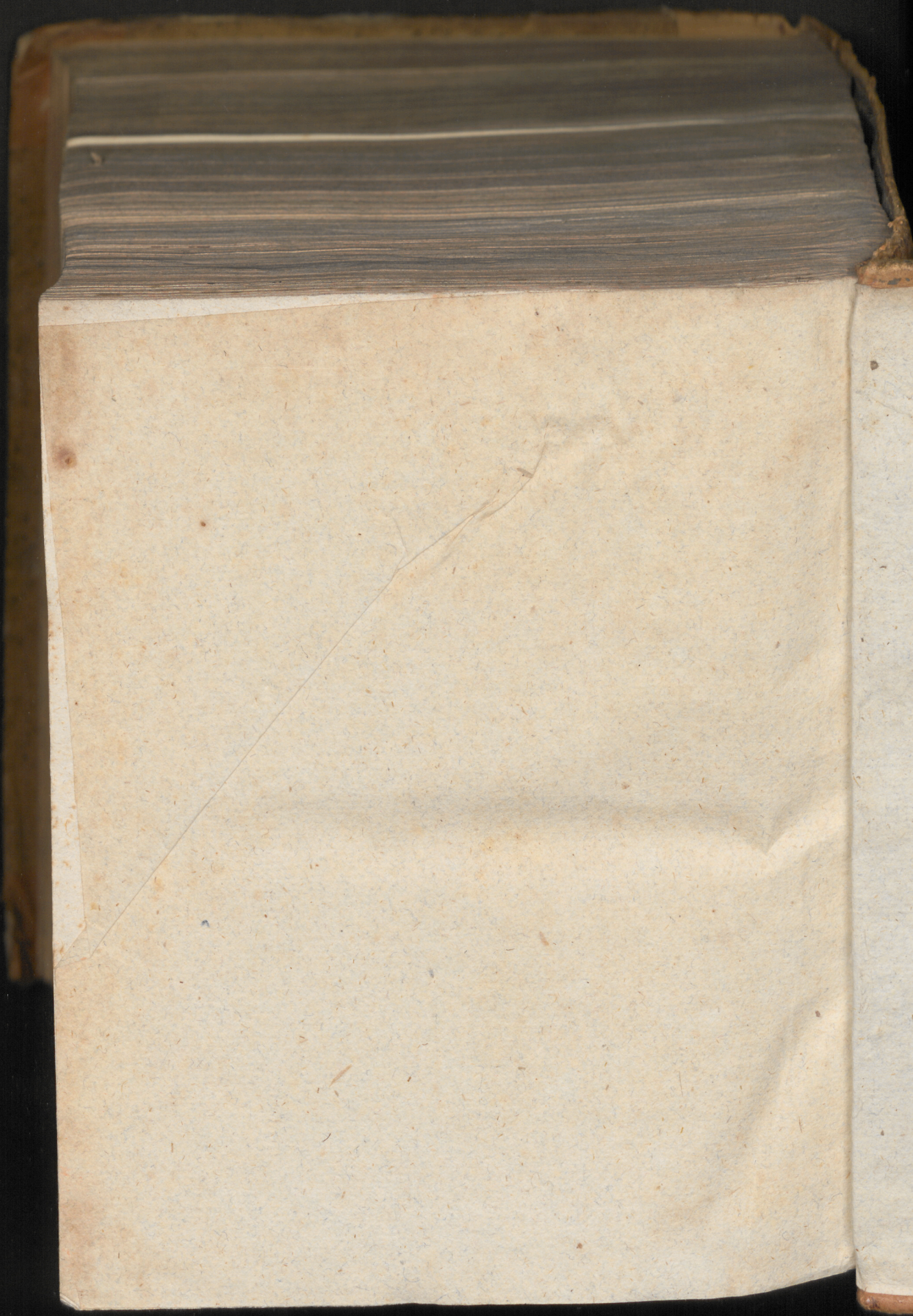

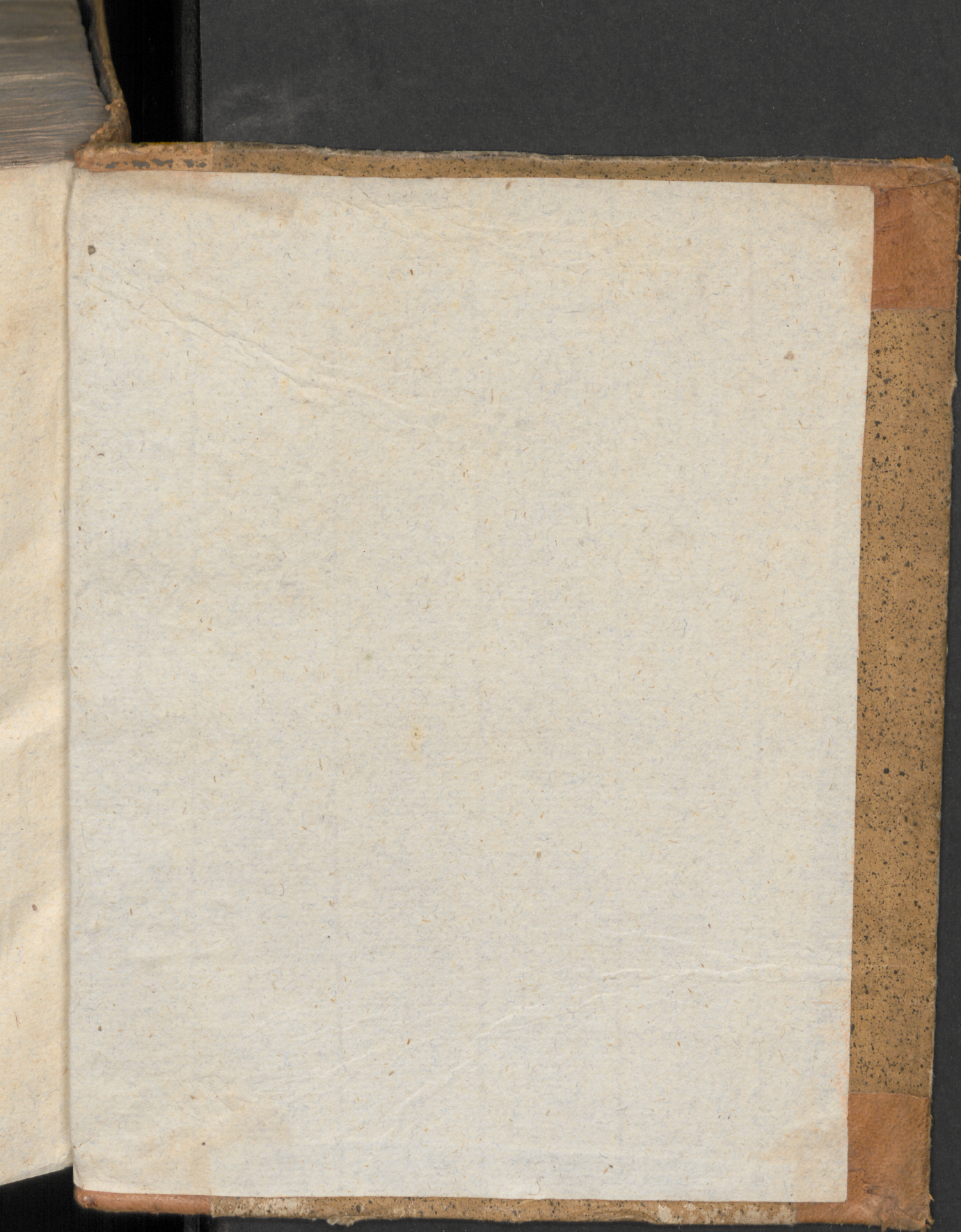

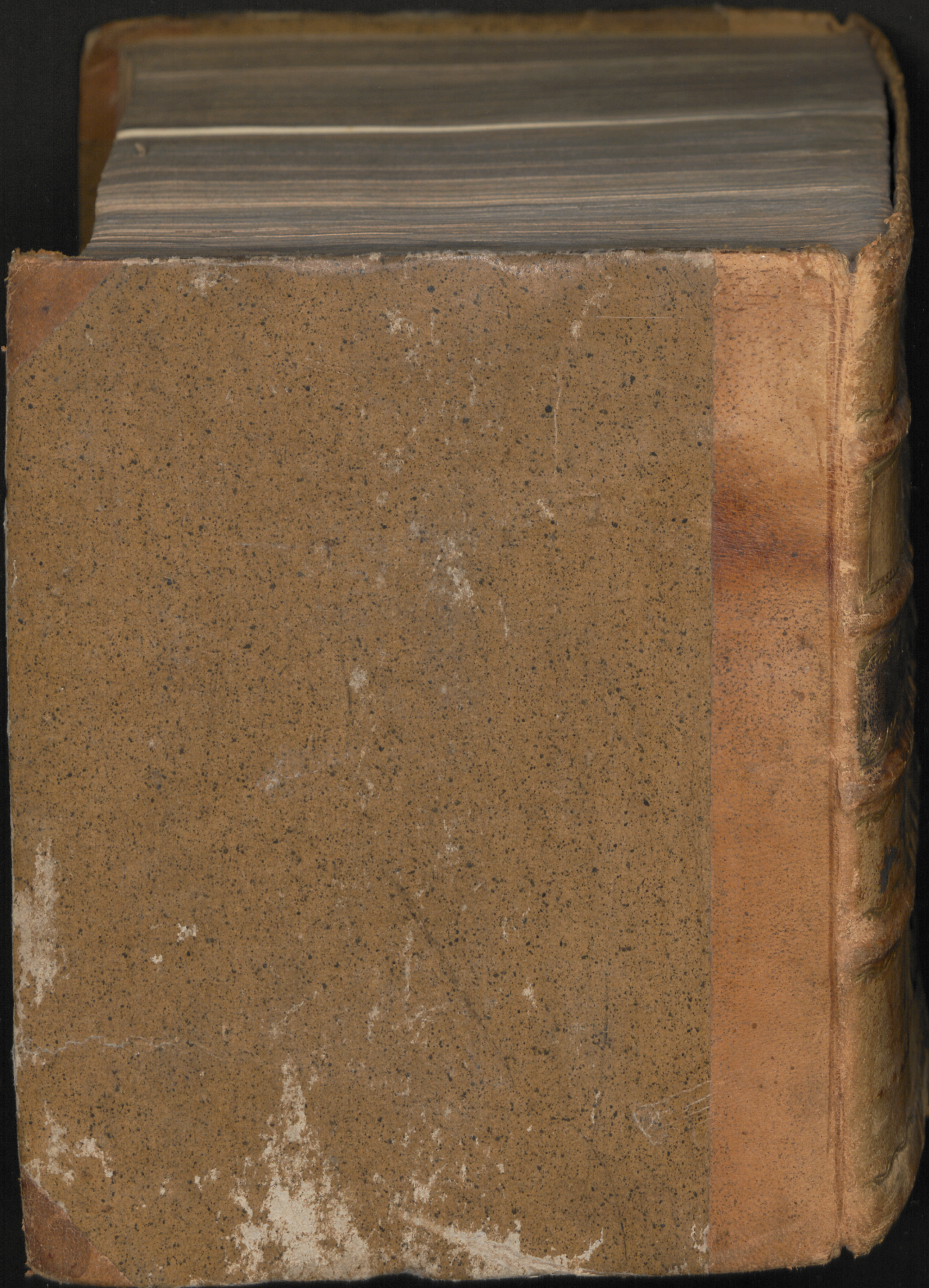
de moribus (Johann) dicta, ad quae nullus poterat qui adpetere
non eade gens bene voluerunt, consilium tamen apud. Ad
far apud non per totum latet de spatione cum minime
nator esse debet, inter quos principalis fuit qui apparetur, non
affus (Johann) pater Johanne (Johann) pater (Johann)
pater Johanne pater, et sic tunc fuit et fuit Johanne
(Johanne) pater Johanne (Johann) pater Johanne pater
et Johanne pater Johanne pater Johanne pater Johanne pater
tempus Johanne pater Johanne pater Johanne pater Johanne pater

P. P.
GRYHISVALDIAE
SVB SIGILLO ACADEMIAE
D. XXV DEC. A. R. S. MDCCLXIX.

de *matutina* (*Julotte*) dicta, ad quae rustici praesertim qui vespere et
 ota nocte genio bene indulserunt, concitatis veluntur equis. Men-
 apud hos per totum Iuliorum spatium cibis instructae atque or-
 esse debent, inter quos praecipui sunt qui apponuntur, *alica*
Julgrütz); *panis figuratus* (*Julgalt*); *porculus* (*Jul-*
rimina, perna, et vas carne fumo et sale condita repletum
 f. potius *Saltmatsfat*.) Nec silentio praetereunda,
 delectantur, cerevisia fortior, ad usum per Iuliorum
 (*Julöl*.) Lautiora ubique instruuntur convivia;
 conuicini atque vicini, et saltationibus, imo saepius
 cantilenarum generibus tempus fat iucunde consu-
 munt, diu in Iuliis laetitiam suam alacriter commo-
 strantes; id quod *Jula* exprimitur.
 Quodsi videretur, defecto ea, quae ex natiuitate diuini
 Seruatoris nostri inueniuntur, innumera merentur bene-
 ficia, ut cum gaudio peragamus tempus iis celebrandis
 designatum. Id quod ludicris aliisque laetis corporis
 festiuitatibus, quam intimae rectoris gratiarum actione,
 ac deuota in Dei misericordia potest. Quod ut fa-
 ciatis, *Ciues Optimi, Honora* partibus meis desim,
 Vos, omni qua par est huma- que rogatos
 volui.

